

FIȘA DISCIPLINEI

Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica I /Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics I

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	De Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	De Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Spiritualitate ortodoxă: Ascetica și Mistica I /Orthodox Spirituality: Ascetics and Mystics I				Codul disciplinei	OLR2226
2.2. Titularul activităților de curs					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf. Univ. Dr. †Benedict (Valentin-Cosmin) Vesa		
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					24
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					20
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					58
3.8. Total ore pe semestru					100
3.9. Numărul de credite					4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio

6. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	- Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic - Proiectarea și elaborarea unui discurs argumentat pe baza textelor sacre (expunere verbală și scrisă) - Enunțarea corectă a doctrinei cultului/Bisericii, precum și a mijloacelor transmise de aceasta pentru desăvârșirea persoanei și a lumii - Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale - Analiza și interpretarea datelor, privind, istoria cultului/Bisericii și istoria religiilor - Săvârșirea ritualurilor cultice
Competențe transversale	- Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religios-morale și canonice - Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierahice, respectând principii de credință religioasă - Formularea unei strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea tehnologiilor informației și prin utilizarea limbilor străine

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unei cunoașteri sistematice și aplicate a spiritualității ortodoxe în dimensiunile sale ascetică și mistică, necesare slujirii pastorale, propovăduirii credinței și formării duhovnicești a credincioșilor în contextul actual.
7.2 Obiectivele specifice	- Înțelegerea izvoarelor fundamentale ale spiritualității ortodoxe și a rolului lor în viața Bisericii. - Asimilarea etapelor vieții duhovnicești și a aplicațiilor lor în pastorația și consilierea credincioșilor. - Corelarea dimensiunii mistice a credinței cu responsabilitatea liturgică și misionară a preotului. - Formarea unei capacități de discernământ teologic și spiritual în raport cu provocările contemporane. - Integrarea elementelor ascetice și mistice în omiletică, cateheză și activitatea liturgică.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Teologia Spirituală în învățământul teologic academic: Ascetica și mistica; Metodologia de cercetare în Teologia Spirituală – instrumentele necesare pentru studiul Teologiei Spirituale; relația cu celelalte discipline teologice; Spiritualitatea răsăriteană (Ascetica și Mistica) – ca disciplină de studiu în școlile teologice apusene, răsăritene și românești; personalități și contribuția lor: Nichifor Crainic, I.G. Savin, Nicolae Mladin, Dumitru Stăniloae.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Izvoarele Teologiei Spirituale. Literatură duhovnicească: Pateric, Limonariu, Sbornic, Filocalia, Pelerinul rus; dicționare, enciclopedii, manuale, tratate și lucrări de spiritualitate răsăriteană din secolele al XX-XXI-lea.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	

Specificul spiritualității ortodoxe. Caracterul trinitar, hristologic, pnevmatologic și eclezial; creștinismul – dogmatic, eclezial și ascetic.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Posibilitatea cunoașterii lui Dumnezeu. Elemente de antropologie; chip și asemănarea, cunoașterea de sine; asceza trupului; problema afectelor și valoarea lor duhovnicească; simțurile trupesti și simțurile duhovnicești; sufletul – locaș al dumnezeirii; perspectiva ascezei sufletești, centrul vieții spirituale.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Cosmologia spirituală; raționalitatea creației; experiența ascetică a „pustiei” și retragerea interioară; taina sau misterul „materiei” înduhovnicite;; valoarea duhovnicească a timpului sau cronologia îndumnezeirii.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Sociologia spirituală; universalitatea iubirii creștine; principiul persoanei și devenirea într u persoană.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Asceza creștină – purificare și iluminare; praxis-ul negativ: păcat, patimă, cele opt gânduri ale răutății; etape ale păcatului.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Praxis-ul pozitiv – lucrarea virtuții (credința, frica de Dumnezeu, pocăința, înfrânarea, răbdarea, nădejdea, nepătimirea).	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Viața monahală și spiritualitatea niptică – forme, manifestări, actualitate;	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Contemplația – obiect, instrumente și trepte.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Rugăciunea și experiența Bisericii: fundamente, trepte, caracteristici.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Istoria și literatura Isihasmului.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Mistica ortodoxă (1); gnoseologia teologică, apofatismul și etapele sale, extazul, simțirea și vederea lui Dumnezeu.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Mistica ortodoxă (2): extazul, simțirea și vederea lui Dumnezeu.	Prelegere, întrebări deschise, dezbateri.	
Bibliografie: IPS Andrei, Spovedanie și comuniune, Cluj-Napoca, Renașterea, 2011. Chryssavgis, John, Sfântul Ioan Scărarul. De la Pustia egipteană la Muntele Sinaiului, București, Sofia. Friedrich Nietzsche, Știința voioasă, Humanitas, 2006. Giovanni Papini, Povestiri stranie, Humanitas, București, 2013. Golitzin, Alexander, Mistagogia – experiența lui Dumnezeu în Ortodoxie, Sibiu, Deisis, 1998. Ică jr., Ioan I., Nichifor Crainic și redescoperirea misticii în Ortodoxie în prima jumătate a secolului XX, în „Nichifor Crainic, Cursurile de mistică, Sibiu, Deisis, 2010, p. 5-111. Ică jr., Ioan I., „Sfântul Simeon Noul Teolog și provocarea mistică în teologia bizantină și contemporană”, în Simeon Noul Teolog, Discursuri teologice și etice. Scrieri I, Sibiu, Deisis, 2001, p. 9-59. J.R.R.Tolkien, Povești neterminate, Rao, București, 2005 Larchet, J. C., Sfântul Maxim Mărturisitorul. O introducere, Iași, Doxologia, 2013. Larchet, J. C., Terapeutica bolilor spirituale, București, Sofia, 2001. Lossky, Vladimir, Teologia mistică a Bisericii de Răsărit, București, Anastasia, 1990, p. 33-50. Mihai Neamțu, Vârstele iubirii. Cum transformăm întâmplarea în destin?, Doxologia, Iași, 2016 Pălimaru, Cătălin, Teologia experienței în corpusul macarian, Cluj-Napoca, Renașterea, 2014. Arhimandritul Sofronie, Cuvântări duhovnicești II, Alba Iulia, Reîntregirea, 2008 Arhimandritul Sofronie, Nașterea întru Împărăția cea neclătită, Alba Iulia, Reîntregirea, 2003. Arhimandritul Sofronie, Taina vieții creștine, Alba Iulia, Reîntregirea, 2014. Špidlík, Thomáš, Spiritualitatea Răsăritului creștin. I Manual sistematic, Sibiu, Deisis, 2005. Špidlík, Thomáš, Spiritualitatea Răsăritului creștin. II Rugăciunea, Sibiu, Deisis, 1998. Vesa, B., Cunoașterea lui Dumnezeu la Sfântul Isaac Sirul, Cluj-Napoca, Renașterea, 2013. Vesa, Benedict, Teologia spirituală ca disciplină academică, în „Anuar XVII 2013-2014”, Cluj-Napoca, Renașterea, 2015, p. 221-240.		

Zust, Milan, *Experiența religioasă și spirituală, în „Teologia pastorală. Pornind de la frumusețe”*, București, Galaxia Gutenberg, 2007, p. 335-359.
Patericul Mare, București, editura Bizantină, 2016.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Filocalia 9 (Scara). Introducere	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 1-3	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 4-6	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 7-9	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 10-12	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 13-15	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 16-17	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 18-19	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 20-21	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 22-33	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 24-25	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 26-27	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 28-29	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Filocalia 9 (Scara). Capitolele 30-31	Discuții, dezbateri, întrebări deschise, analize.	
Bibliografie: <i>Filocalia. Volumul al IX-lea.</i> Traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2017, 736 p.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt aliniate cerințelor teologiei pastorale contemporane, contribuind la formarea unor preoți capabili să îmbine viața liturgică, formarea duhovnicească și consilierea credincioșilor pe baze solide, patristice și scripturistice. Ele reflectă așteptările mediului eclesial și academic în ceea ce privește o slujire pastorală profund ancorată în spiritualitatea ortodoxă autentică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Examen scris</i>	75 %
10.5 Seminar/laborator	<i>Activitate la seminar</i>	<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	25 %

10.6 Standard minim de performanță

- Cunoașterea teoretică a jumătate din materialul predat și analizat la cursuri și seminarii asigură studentului nota de promovare.
- Prezența la cursuri și seminarii 75% (50% pentru cei angajați cu carte de muncă).

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
03.04.2025

Semnătura titularului de curs

f. Benedict Polistihionel

Semnătura titularului de seminar

f. Benedict Polistihionel

Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament

Dr. Căpățână

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".